

Arbeidsdepartementet
Postboks 8019 Dep.
0030 OSLO

Sendes elektronisk til gt@ad.dep.no

Oslo, 15. oktober 2010
Vår ref: Gry Myklebust/ 10-10264

NOU 2010:5 Et helhetlig hjelpemiddeltilbud

Det vises til departementets brev av 16. juni 2010 vedrørende høring om NOU 2010:5 "Aktiv deltakelse, likevel og inkludering - et helhetlig hjelpemiddeltilbud".

HSH er hovedorganisasjonen for handel og tjenester i Norge, og representerer mer enn 14 000 virksomheter innen bredden av handel og tjenesteytende næringer. Vi har flere medlemsvirksomheter med interesser i saken, herunder frivillige brukerorganisasjoner for funksjonshemmede og leverandører av ulike former for hjelpemidler.

HSH er sentral part i avtalen om et mer inkluderende arbeidsliv, og er svært opptatt av at arbeidslivet skal ha rom for alle som kan arbeide. Altfor mange står utenfor arbeidslivet, og flere av disse på tross av at de både kan og vil arbeide. Det er behov for et godt og treffsikkert virkemiddelapparat for å inkludere så mange som mulig i arbeidslivet. Tilgangen på nødvendige hjelpemidler er en vesentlig del av disse virkemidlene og en nødvendig forutsetning for å kunne gjøre hensiktsmessig tilrettelegging i en arbeidssituasjon. HSH er kjent med at flere av våre medlemmer med interesser i saken vil avgi egne høringssvar, herunder Leverandørforeningen for helsesektoren, Ortopeditekniske virksomheters landsforbund, Handicapforbundet og FFO. HSH ønsker likevel å knytte noen kommentarer til enkelte av forslagene i NOUen.

HSHs kommentarer til noen av utvalgets forslag

HSH deler ikke utvalgets overordnede syn om at sektoransvarsprinsippet skal legges til grunn i hjelpemiddelforvaltningen, herunder hva gjelder finansiering og formidling. Vi mener retten til hjelpemidler fortsatt bør reguleres i folketrygdloven og fortsatt finansieres av statlige midler. Dette gir den beste forutsigbarheten for brukerne, og sikrer likebehandling uavhengig av bosted. HSH mener utvalget i for liten grad analyserer konsekvensene av en mer fragmentert ansvarsfordeling. Det er vanskelig å se at en større fordeling av ansvaret for finansiering, forvaltning og formidling av hjelpemidler på langt flere aktører vil gi et mer helhetlig tilbud til brukerne.

Dette innebærer også at HSH ikke støtter forslaget om at ansvaret for basishjelpemidler i dagliglivet overføres fra NAV til kommunene. En overføring til kommunene vil, i tillegg til

å innebære et mer uoversiktlig system for brukeren, kunne medføre fare for at den enkelte kommunes økonomi og budsjetter får betydning for hjelpemiddelforvaltningen og den enkelte brukers tilgang på hjelpemidler. Dette fremstår som en mindre forutsigbar løsning enn dagens system og er i alle fall en potensiell svekkelse av brukerens rettigheter. Det er også grunn til å stille spørsmålet om alle kommuner vil ha nødvendig kompetanse til å kunne ivareta en god nok hjelpemiddelforvaltning - og formidling.

HSH bemerker for øvrig at NAV generelt i sin innkjøpspolitikk og praktisering av anskaffelsesregelverket i større grad må ta hensyn til rollen som dominerende markedsaktør når de foretar innkjøp. Dette innebærer blant annet at NAVs anskaffelsespraksis må ivareta god sortimentsbredde, tilgang til ny teknologi og innovasjon fremover. Vi merker oss i den forbindelse at PWC i sin delutredning til NOUen har løftet spørsmålet om NAV bør vurdere økt bruk av parallelle rammeavtaler. HSH mener dette kan være en fornuftig tilnærming. En god anskaffelsespraksis stiller også store krav til NAVs bestillerkompetanse, og forståelse av det markedet de opererer i. For å opprettholde et velfungerende marked må leverandørene gis langsiktige og forutsigbare rammevilkår. De avtaler som inngås må også ha en rimelig balanse mellom avtalepartene hva gjelder risiko.

Når det gjelder forslaget om overføring av vedtaks - og finansieringsansvaret for ortopediske hjelpemidler og høreapparater fra NAV til spesialisthelsetjenesten, gjør mange av de samme hensyn seg gjeldende som skissert over - herunder muligheten for geografiske variasjoner og forskjellsbehandling. HSH støtter ikke forslaget om en slik ansvarsoverføring. Vi deler mindretalls syn om at forslaget kan medføre at det primært legges til grunn en vurdering av den helsemessige effekten av hjelpemiddelet, på bekostning av hvorvidt hjelpemiddelet vil redusere funksjonsnedsettelsen i for eksempel yrkessammenheng eller utdanningssituasjoner. Dette vil etter HSHs oppfatning være svært uheldig i et inkluderingsperspektiv. Etter det vi er kjent med, er brukerne av dagens system i all hovedsak fornøyde, og det synes som systemet er godt fungerende. Vi ser derfor ikke vektige grunner til å gjøre substansielle endringer i dagens ordning.

Utvalget foreslår at ordningen med tilretteleggingstilskudd skal utvides fra kun å gjelde IA-virksomheter til å gjelde alle virksomheter. Utvalget viser blant annet til at det er behov for gode økonomiske støtteordninger til arbeidsgivere ved ansettelse av personer med funksjonsnedsettelse. Dette er HSH enig i. HSH er imidlertid skeptisk til en utvidelse av ordningen til å gjelde alle virksomheter. I utgangspunktet mener vi dette uansett er et tema som bør drøftes mellom de sentrale partene i IA-avtalen før konkret forslag om endring fremsettes. Tilretteleggingstilskudd er ett av virkemidlene som er eksklusive for IA-virksomheter og som medvirker til at virksomheter ønsker å tegne IA-avtale. En bevaring av IA-avtalens virkemidler fremstår som viktige insentiver og for å opprettholde trykket på nytegninger av avtaler. Det er i denne sammenheng et tankekors at regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2011 ikke øker tilretteleggingstilskuddet sammenlignet med tidligere år, selv om det nå etter planen vil bli et langt større antall graderte sykmeldte med behov for tilrettelegging på arbeidsplassene.

Dette er ikke en nødvendig satsning på tilretteleggingstilskuddet selv ut fra dagens antall IA-virksomheter, og vi spør oss derfor om en utvidelse av ordningen til å omfatte alle virksomheter ville blir fulgt opp med økonomiske bevilgninger i tråd med behovene.

Vennlig hilsen
HSH

Inger Lise Blyverket / s
Leder arbeidslivspolitik

Gry Myklebust / s
Fagsjef arbeidslivspolitik

HSH
Henrik Ibsens gate. 90
P.O. Box 2900 Solli
NO-0230 Oslo
Tel +47 22 54 17 00
Fax +47 22 56 17 00
e-post
info@hsh-org.no
Bankgiro
6030.05.18543
Org nr.
970 134 646 MVA

www.hsh-org.no